

Ukrainian Orthodox Church of Canada
Українська Православна Церква в Канаді
L'Église orthodoxe ukrainienne du Canada

[Home Page](#) | [Listing of Articles](#)

**Священомученик
Євсей, Єпископ
Самосатський**

**St. Eusebius, Bishop of
Samosata**

Fr. Ihor Kutash - о. Ігор Куташ

kutash@unicorne.org

«Ти жив побожно, як Єпископ, та ходив шляхом Мучеництва.» (Кондак)

На 5-го липня (відповідає 22-му червня на юліанському календарі) ми святкуємо пам'ять Священомученика, Єпископа відомого за його оборону навчання про Христа, яке висловив Перший Вселенський Собор, що відбувся в м. Нікеї (сьогодні це Ізнік в Туреччині) у 325 р. Його життя дало привід його колезі та другу Св. Григорію Богослову прославляти його такими словами: «стовп Церкви», «дар Божий» та «правило Віри».

Ми не знаємо ані дати ані місця, де народився Св. Євсей. Він вперше появляється в історичних документах у 361 р., коли як Єпископ Самосатський (сьогодні це Самсат у Туреччині) він прийняв участь у висвяченню Св. Мелетія, як Патріарха Антіохійського. А Мелетій, після відставки Св. Григорія Богослова, очолив Другий Вселенський Собор, що

“You lived piously as a Bishop and trod the path of martyrdom.” (Kontakion)

On July 5 (which is June 22 on the Julian Calendar) we celebrate the memory of St. Eusebius of Samosata, a Bishop noted for his defence of the teaching on Christology proclaimed at the First Ecumenical Council held in Nicea (today Iznik in Turkey) in 325. His life gave his colleague and friend, St. Gregory the Theologian, the occasion to praise him as: “a pillar of the Church”, “a gift of God” and “a rule of faith”.

St. Eusebius' date or place of birth is not known. He first appears in historical records in 361, when, as Bishop of Samosata (today Samsat in Turkey), he was one of the consecrating Bishops of St. Meletius as Patriarch of Antioch. It was Meletius who, upon the resignation from the post by St. Gregory the Theologian, presided over the Second Ecumenical Council held in Constantinople in 381.

It was a hard time for the Church. There

відбувся в Константинополі в 381 р.

Церква переходили складні часи. Існував гострий поділ поміж доволі сильними аріянами (що не признавали Божество Христа) і сповідниками Нікейського Православ'я. Аріяни спочатку підтримували Мелетія, уважаючи, що він до них приєднається. Коли він цього не зробив вони намагалися примусити Євсевія віддати їм документи Собору, який був обрав Мелетія, щоб вони могли їх оголосити недійсними. Їх слухав цар Константій, який суворо наказав Владиці Євсевію, щоб він віддав документи, а то відітне йому праву руку. Євсевій простягнув обидві руки і сказав: «Утни їх обох! Декрета, який чітко доказує нечестивість аріян, я не віддам.» Його хоробрість перемогла. Він затримав і документи і свою праву руку.

Євсевія підпис знаходимо поруч 24-ох інших Владик на Соборі, що відбувся в Антіохії в 363 р. та звіщав Нікейську Віру. Таким чином він виправив помилки в навчанні про Христа двох попередників у його єпархії Самосатській: а саме Павла Самосатського (200-275), який визнавав Христа, як «чоловіка, що став Богом» а не, як «Бога, що став Чоловіком» і Св. Лукіяна Антіохійського, який народився в Самосаті близько 240 р., який помер Мучеником у 312 р., і дав Церкві багато дечого доброго й важливого, та разом з тим був високошанованим учителем Арія, якого навчання поширило ересь, що носить його ім'я.

Св. Євсевій безстрашно відмовлявся в послуху властям у справах, які могли б загрожувати Вірі Православній, але слухався їх, коли це не загрожувало Вірі, навіть тоді коли від такого послуху терпів невідгоди та муку. Він був подорожував інкогніто, як вояк по Сирії та Палестині підчас гоніння Християн царем Юліаном

was a sharp division between the still-powerful Arians (who denied the divinity of Christ) and the confessors of Nicene Orthodoxy. Meletius was supported at first by the Arians, who thought he would join their faction. When he did not, they sought to get Eusebius to surrender the documents of the Synod which had elected Meletius, so that they could be declared invalid. They had the ear of the Emperor, Constantius, who sternly bade Bishop Eusebius to hand over the documents upon pain of having his right hand cut off. Eusebius stretched out both hands and said: "Strike them both off. The decree, which is a clear proof of Arian wickedness, I will not give up." His courage prevailed and he kept both the documents and his right hand.

Eusebius' signature appears alongside that of 24 other bishops at a Council held in Antioch in 363 proclaiming the Nicene faith. He thus corrected the Christological errors of two noted predecessors linked with his diocese of Samosata: Paul of Samosata (200-275) who viewed Christ as "man-become-God" rather than "God-become-man"; and St Lucian of Antioch, born in Samosata about 240, who died as a martyr in 312, and contributed much that was good and important to the Church, but also was the revered teacher of Arius, whose teaching led to the spread of the heresy that bears his name.

St. Eusebius was fearless in refusing to obey the authorities in matters which could compromise the Orthodox Faith, but also obedient in matters which did not, even when these orders caused him inconvenience and pain. He had traveled incognito as a soldier through Syria and Palestine during the persecution of Christians by Emperor Julian the Apostate, restoring Orthodox Bishops and Priests deposed by the Arians, but when Emperor Valens, also an Arian, ordered him banished to Thrace, he left by night to prevent turbulence among the people who esteemed him. To those who followed him and begged him to return he said that he

Відступником, та відновлював пости Православних Єпископів та Священиків, яких були познімали аріяни, але коли імператор Валентій, що також був аріаном, наказав йому виселитись у Тракію, то він таки вибрався туди в ночі, щоб не було метушні поміж людьми, що його поважали. А тим, що виїхали по нього і просили його повернутися, він сказав, що він мусить слухатися властей.

Коли до престолу прибув цар Православний Граціян, то Євсевій так і повернувся і працював разом з Мелетієм, щоб утвердити Православ'я в імперії. Коли пробував він в аріанському місті, що називалося Доліха (сьогодні йдуть розкопки на місці мізерних залишків його неподалік с. Дулук, 10 кілометрів на північний захід від м. Газіантеп у південно-східній Туреччині), одна аріанка скинула на нього плитку з даху. Вона вдарила Владика в голову і від цього через декілька днів він і помер. Св. Євсевій попросив у жінки вина і закликав своїх послідовників не спричиняти їй жодної шкоди. Так наслідував Євсевій нашого Спасителя, коли помирав Він на Хресті за весь світ.

Тіло Святителя понесли в Самосату і там паства його й похоронила. Наступником на єпископському престолі став його племінник Антіох. І Православна Віра, яку сповідував Євсевій і слові і ділом далі процвітала в Самосаті століттями.

Місто, якого потім турки назвали Самсат, затопили в 1989 р., коли спорудили греблю Ататурка. Та побудували нове місто з тією ж назвою для населення, яке мусіло було перенестися, коли затопили старий Самсат. Воно зараз є столицею району, що носить цю ж назву, в турецькій області Адіяман.

had to obey the authorities.

With the ascent of Emperor Gracian of Orthodox Faith, Eusebius returned and worked together with Meletius to confirm Orthodoxy in the Empire. While he was in the Arian city of Dolikha (today its meagre remains are the site of excavations near the village of Duluk 10 kilometres northwest of the city of Gaziantep in southeastern Turkey), an Arian woman threw a roof tile at him. It struck the Bishop's head and led to his death some time later. St. Eusebius asked the woman for some wine and urged his followers to do her no harm, thus imitating our Saviour as He hung, dying for the world, upon the Cross.

The Saint's body was taken to Samosata and buried by his flock. He was succeeded on the episcopal throne by his nephew, Antiochus. The Orthodox Faith which Eusebius had upheld in word and deed, in orthopraxy as well as orthodoxy, continued to flourish in Samosata for centuries.

The town, later called Samsat by the Turks, was submerged in 1989 under the Ataturk dam, but a new town bearing the same name was erected for the population dislocated by that sinking. It is the capital of the district of the same name in the Turkish province of Adiyaman.

Fortified by the intercession and example of St. Eusebius, may we too be renewed and stand firm in our confession in word and deed of the Light of Christ, true God and true Man, in the night of secularist modernity.

<p>Підсилені заступством і прикладом Св. Євсевія оновляйтесь і ми і стіймо рішучо у визнанні і словом і ділом Світла Христового, істинного Бога й істинного Чоловіка, в ночі сучасного секуляризму.</p>	
---	--